

9 ปีที่ผ่านมา... บ้านเป็ดในยังมั่นคง

Nine years passed... Ban Pled Nai still grows strong

เวลาเปลี่ยน...จิตใจคนเปลี่ยน

อาจเป็นเรื่องจริงสำหรับใครหลายๆ คน แต่สำหรับผู้คนที่บ้านเปร็ดไน

นับแต่จิตวิญญาณแห่งการอนุรักษ์ธรรมชาติของพวกเขาถูกปลุกให้ตื่นขึ้นเมื่อกว่าทศวรรษมาแล้ว ตั้งแต่นั้นจิตใจแห่งความรักและห่วงแหนทรัพยากรธรรมชาติในถิ่นเกิดของตนก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลง

Time changes...people change.

This truth stays true to many people but not villagers of Ban Pred Nai.

Since their conservative mind has been awakened a decade ago, their love and strong spirit in cherishing and protecting their natural legacy is still unchangeable.

รำลึกเส้นทางนักสู้

9 ปีที่แล้ว การมอบ “รางวัลลูกโลกสีเขียว” ให้กับงานเขียนบุคคล และชุมชน ที่มุ่งสร้างสรรค์และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ถือกำเนิดขึ้นเป็นครั้งแรก ในครานั้นหมู่บ้านเปรีตโน ตำบลห้วยน้ำขาว อำเภอเมือง จังหวัดตราด ได้รับเลือกเป็น 1 ใน 3 ชุมชนที่สมควรได้รับการยกย่อง

เปรีตโน ชุมชนเล็กๆ ที่สามารถสืบประวัติย้อนไปได้ถึงปี พ.ศ. 2393 เป็นชุมชนประมงและเกษตรชายฝั่งทะเล ที่ผู้คนใช้ชีวิตอย่างเรียบง่ายท่ามกลางทรัพยากรธรรมชาติอันอุดมสมบูรณ์และผืนป่าชายเลนเขียวขจี แต่แล้ววันหนึ่งวิญญูณนักสู้และนักอนุรักษ์ในใจของชาวบ้านก็ถูกปลุกให้ตื่นขึ้น

นับแต่ปี พ.ศ. 2484 เมื่อรัฐประกาศพื้นที่สัมปทานทับซ้อนพื้นที่ป่าของชาวบ้าน นายทุนจากทั่วสารทิศก็เริ่มแย่งชิงมาสู่ชุมชนพร้อมกับผืนป่าที่ค่อยๆ หายไปเรื่อยๆ คุณันกันน้ำเค็มที่เกิดขึ้นมาใหม่ ทำให้วัฏจักรน้ำขึ้นน้ำลงของป่าชายเลนเสียหาย กุ้ง หอย ปู ปลา และระบบนิเวศป่าชายเลนถูกทำลาย ทั้งหมดเพื่อการเปลี่ยนผ่านไปสู่ “ธุรกิจนากุ้ง” ที่อีกเพียงไม่กี่ปีต่อมา ก็กลายเป็น “ธุรกิจล้มละลาย” เหลือทิ้งไว้เพียงหนี้สินกว่า 30 ล้านบาท

ทุกวันนี้ผู้คนยังมีแว่แห่งความเศร้าเมื่อนึกถึงช่วงเวลานั้น และเอ่ยปากเรียกมันว่า “หายนะ” อย่างเต็มปาก

แต่วิกฤตก็เป็นโอกาสให้ชาวบ้านได้ตระหนักถึงพลังในฐานะเจ้าของชุมชน อันนำไปสู่การขับไล่นายทุนออกจากพื้นที่ การปลูกป่า การออกนโยบาย “ปิดป่า” เพื่อให้เวลาป่าได้ฟื้นตัวพร้อมกับบอกรออาชีพทางเลือกอื่น ๆ ให้ชาวบ้านเพื่อให้อยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อนในช่วงปิดป่า ซึ่งทั้งหมดเป็นกิจกรรมที่เกิดขึ้นและดำเนินการโดยชาวบ้าน จนนำไปสู่การจัดตั้งกองทุนอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนบ้านเปรีตโน ขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2541 พร้อมกับการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนบ้านเปรีตโน ซึ่งมีชาวบ้านทั้งหมู่บ้านร่วมเป็นสมาชิก

ความเข้มแข็งและต่อเนื่องของการทำงานอนุรักษ์ป่าชายเลนในชุมชนบ้านเปรีตโน ส่งผลให้ชุมชนนี้เป็น 1 ใน 2 ชุมชนที่ได้รับ “รางวัล 5 ปีแห่งความยั่งยืน” ในงานลูกโลกสีเขียวครั้งที่ 7 เมื่อปี พ.ศ. 2548

จากชุมชนสู่ชุมชน

“ในบ่อมีปลาเก๋า กุ้ง ปู หอย มีหมด เลี้ยงแบบธรรมชาติ สร้างรายได้ให้ครอบครัวพออยู่พอกินหนี้สินไม่มี เย็นๆ นกกระยาง นกเป็ดน้ำมาเย็นกลางบ่อจับปูปลากิน ก็ไม่เป็นไรมันไม่ได้กินมากมาย แบ่งกันไป เห็นแล้วมีความสุข”

คำบอกเล่าของชาวบ้านคนหนึ่ง สะท้อนให้เห็นถึงความอุดมสมบูรณ์และความสุขที่คืนกลับมา ทั้งยังบ่งบอกถึง “น้ำใจ” ที่พร้อมจะแบ่งปันให้กับผู้อื่น ...เมื่อนกกระยาง นกเป็ดน้ำ ยังได้

A reminiscence of great fighters

The Green Globe Award bestowed to literary works, individuals, and communities that play a tremendous role in safeguarding natural resources and environment was first initiated nine years ago. At that time, Pred Nai village located in Tambon Huang Nam Khao, Mueang district of Trat province, was chosen as one of the three praiseworthy communities.

Pred Nai village, a small sleepy hamlet with its historical background dating back about 158 years ago, is a fishery and agricultural community located by the peaceful coast. People live a simple and happy life amidst tranquil environment blessed with abundant natural resources and verdant mangrove forest. One day fighters and conservationists' spirits was awakened to protect their motherland.

It was all started since 1941 as the government announced a concessionary area in the community's forest, more and more investors from all over the country started taking advantages over the community, following with a shrunken forest patch. A newly-built ditch used to bar sea water effects a cycle of high and low tides in the mangrove forest. As a result, marine animals like shrimp, shell, crab, and fish and ecological system of the mangrove forest were in great jeopardy. Worse still, the productive land was transformed into countless commercial shrimp farms which a few years later became an insolvent business, leaving only a huge debt worth of 30 million baht.

Presently, villagers still show signs of dejection when talking about their past experience which they matter-of-factly call it a great “disaster”.

However, a crisis can be transformed into a golden opportunity which allows villagers to realize of their own power as the owners of the community which later leads to an eviction of investors from the area. Villagers then joined hand in hand to establish a new policy to “close the forest” in order to give nature a time to heal itself. Besides, villagers had been trained to practice various kinds of agricultures so they could make a living while the forest is temporarily unavailable. In 1998, Ban Pred Nai Mangrove Forest Development and Preservation Fund and Ban Pred Nai Mangrove Forest Development and Preservation Club were found as all members of the community were core members.

Ban Pred Nai's strength and consistency in protecting the mangrove forest has earned much recognition. In 2005, the community was one of the two communities that was awarded “The Five Years of Sustainability” at the 7th Green Globe Award Presentation Ceremony.

From community to community

“In the pond, there are fish, shrimp, crab, and shell. They can generate sufficient income for my family and we can live a sufficient life and have no debt. In the evening, a flock of herons and teals will gather at the middle of the pond, foraging for aquatic foods. That's alright since they don't eat too much and I have more to share. That sight brings me much happiness.”

รับความสุข นับประสาอะไรกับผู้คนในชุมชนใกล้เคียง ไฉนเลย ชาวเปรีดไนจะมองข้ามพวกเขาไปได้ ขอเพียงยอมปฏิบัติตามกฎระเบียบในการใช้ประโยชน์จากป่า ซึ่งล้วนเป็นไปเพื่อความยั่งยืนของทุกชีวิต ดังที่ **ละออ อินทสุวรรณ** ชาวบ้านเปรีดไนว่าไว้

“ภูมิใจมากที่ตอนนี้ป่าชายเลนของเราอุดมสมบูรณ์ ทำให้มีปูปลากินตลอด ยินดีให้คนนอกมาจับปูปลากุ้งหอยได้ แต่ต้องไม่ทำความเสียหายให้ส่วนรวม ห้ามใช้อวนลากอวนรุนเพราะทำให้ลูกกุ้งลูกปลาตายหมด”

อย่างไรก็ตาม เพียงการอนุญาตให้เพื่อนบ้านในชุมชนใกล้เคียงมาใช้ประโยชน์ภายใต้กฎระเบียบของหมู่บ้าน คงไม่เพียงพอจะเป็นหลักประกันถึงความยั่งยืนในการอนุรักษ์ป่า การขยายแนวคิดให้การอนุรักษ์ป่าชายเลนอย่างจริงจังเกิดขึ้นในชุมชนเหล่านั้นต่างหาก ที่น่าจะเป็นคำตอบที่แท้จริง

“หากอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านเปรีดไนในบ้านเดียวจะมีปัญหาเพราะถ้าเปรีดไนมีกินแต่บ้านอื่นไม่มี เขาก็ต้องมาใช้ป่าเราอยู่ดี จึงต้องสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้ให้เกิดการอนุรักษ์ในพื้นที่อื่นด้วย กติกาที่เราตั้งขึ้นถ้าไม่ทำให้เป็นมาตรฐาน คนบ้านอื่นจะละเมิด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรป่าชายเลนที่บ้านเปรีดไนดูแลอยู่” **อำพร แพทย์ศาสตร์** ประธานกลุ่มอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนบ้านเปรีดไน กล่าว

ความคิดนี้ส่งผลให้แกนนำกลุ่มฯ บ้านเปรีดไน ริเริ่มขยายเครือข่ายทั้งในระดับตำบลและจังหวัด โดยจัดเวที “สัมมนาสัญจร” ไปตามชุมชนต่างๆ เพื่อเผยแพร่แนวคิดและแลกเปลี่ยนประสบการณ์ จัดไปแล้ว 3 ครั้ง ใน 6 ตำบล (หนองโสน, น้ำเขียว, หนองเสม็ด, หนองคันทรอง, ห้วยน้ำขาว และอ่าวใหญ่) ที่ล้วนเป็นพื้นที่ที่ใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าชายเลนร่วมกัน และยังสนับสนุนให้ทุกหมู่บ้านจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรฯ และแผนการจัดการทรัพยากรป่าชายเลนของตน เพื่อให้มีความชัดเจนในการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การ “กำหนดมาตรฐานในการใช้ทรัพยากร” ที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ซึ่งจะส่งผลดียิ่งต่อการอนุรักษ์ป่าชายเลน

ทุกวันนี้ชาวเปรีดไนมีอาชีพตลอดปี หน้าแล้งกรีดยาง เข้าสวนผลไม้ หน้าฝนเข้าป่าชายเลนหาปลา ปู กุ้ง หอย แต่พวกเขา ยังคงมีเวลาให้กับการทำกิจกรรมอนุรักษ์และพัฒนาป่าชายเลนทั้ง 4 กิจกรรม อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ กิจกรรมหยุดจับ ร้อย คอยจับล้าน ที่ชาวบ้านจะหยุดจับปูแสมในช่วงขึ้น 4-6 ค่ำ และแรม 4-6 ค่ำ เดือน 6 และเดือน 11 ซึ่งเป็นช่วงวางไข่ ส่งผลให้ปูและสัตว์น้ำอื่นๆ เพิ่มปริมาณขึ้น ชาวบ้านจึงสามารถประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำได้อย่างต่อเนื่อง กิจกรรมเต่ายางหรือปะการังเทียม ที่นำยางนอกของล้อรถยนต์มาผูกเข้าด้วยกันให้เป็นปะการังเทียม สำหรับเป็นที่อยู่ของลูกปลา ลูกปู ลูกหอย

Such recountal of one villager reflects how abundant the community is and how happy his life is. It also shows his generosity in sharing of what he has with others. Even the herons and teals are still happy, so it is impossible that villagers of Ban Pred Nai will turn their back on their neighbors as long as they still abide by the regulations while using the community's forest, serving as the sustainable source of livelihood. **Laor Intasuwan**, one villager of Ban Pred Nai, once said “I am so proud that now our mangrove forest is teeming with marine animals. We are happy to allow outsiders to catch our fish and shell as long as they respect our rules. Using an otter trawl is prohibited since it can kill all baby fishes and shrimps.”

However, giving permission to their neighbors to use a forest under the community's regulations can't guarantee that the community's forest preservation scheme will be sustainable. The expansion of conservative idea to other communities is instead the authentic solution.

“The problems arise if we preserve only our mangrove forest. If we can sustain our livelihood while our neighbors can't they unavoidably have to use our forest. So it is necessary to raise awareness in other regions too. We need to set up the regulations and those who receive benefits from the forest have to strictly follow them. If they violate the rules, it will certainly effect the natural resources under our care,” said **Amporn Phatsart**, a head of Ban Pred Nai Mangrove Forest Development and Preservation Club.

Armed with such attitudes, core members of Ban Pred Nai then start establishing more networks at both Tambon and provincial levels by organizing mobile seminars in several communities in a bid to disseminate their conservative crusade and exchange experiences among participants. So far, three seminars have been already held in six tambons including Nong Sa No, Nam Chiew, Nong Samed, Nong Khan Song, Huang Nam Khao, and Aoyai which receive benefits from the same mangrove forest. Additionally, they also encourage all villagers to make a database on their natural resources and launch a natural resources management scheme for a clear-cut direction which can lead to an establishment of the same standards when it comes to natural resources consumption. As a result, the conservation campaign can yield satisfactory results.

Currently, villagers of Ban Pred Nai can make their living all year round. During the summer, they work in the rubber plantation and orchard. When the rain comes, they go into the mangrove forest, searching for fish, crab, shell, and shrimp. However, they still have enough time to continuously run the four activities concerning about the conservation and development of the mangrove forest. The first activity entitled “Stop Catching Hundreds, Wait to Catch Millions” is aimed at encouraging villagers to stop catching mangrove crab during some months of the waxing and waning moon since it is an egg-laying season. Consequently, the number of crabs and marine animals is on the rise so villagers can catch them all year round. The second activity is the Artificial Coral Scheme

และสัตว์น้ำต่างๆ กิจกรรมลาดตระเวนตรวจป่าชายเลน ชาวบ้านจะช่วยเป็นหูเป็นตา เพื่อป้องกันไม่ให้มีคนทำผิดกฎของหมู่บ้าน และกิจกรรมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในป่าชายเลนในรูปแบบของเส้นทางศึกษาธรรมชาติและที่เพิ่มขึ้นมาคือ โฮมสเตย์ ซึ่งไม่มีวัตถุประสงค์ทางธุรกิจ แต่เน้นเปิดพื้นที่ให้คนนอกเข้ามาเรียนรู้ชุมชน โดยมีชาวบ้านร่วมทำโฮมสเตย์ 30 ครอบครัว

ความหวังที่สดใส ลูกไม้ป่าเลน

การอนุรักษ์ป่าชายเลนจะมีความต่อเนื่องและยั่งยืนได้ต่อเมื่อมีทายาทสืบต่ออุดมการณ์ เหล่าแกนนำกลุ่มอนุรักษ์ฯ จึงพยายามปลูกจิตสำนึก ความรัก ความผูกพัน และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลนไปสู่คนรุ่นหลัง โดยสนับสนุนให้เยาวชนเข้าร่วมเรียนรู้กับกลุ่มฯ ในทุกกิจกรรม ทั้งยังประสานกับโรงเรียนจัดทำหลักสูตรท้องถิ่นเกี่ยวกับป่าชายเลน จนนำไปสู่การเกิดขึ้นของ “กลุ่มลูกไม้ป่าเลน” ในปี พ.ศ. 2550

กลุ่มลูกไม้ป่าเลนดำเนินงานภายใต้ระบบ “พี่ดูแลน้อง” ไม่มีหัวหน้า ไม่มีลูกน้อง มีแต่พี่ที่คอยพูด-สอน-ช่วยเหลือ-ดูแล-ให้ความรู้แก่น้องๆ ปลูกฝังนิสัยรักป่าและการพัฒนาชุมชนบนความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกัน

จากสมาชิกแรกเริ่ม 5 คน เพิ่มขึ้นเป็น 12 คน ในเวลาไม่ถึงปี ปัจจุบันกลุ่มลูกไม้ป่าเลนมีสมาชิก 19 คน โดยมีกิจกรรมสร้างความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาชุมชนและการอนุรักษ์ป่าชายเลนที่ต่อเนื่อง 6 กิจกรรม ได้แก่

1. **เสียงตามสาย** จัดรายการพูดคุยผ่านเสียงตามสายของชุมชน ทุกวันเสาร์-อาทิตย์ 5 - 6 โมงเย็น ทำให้เด็กๆ กล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น ฝึกคิดอย่างเป็นระบบ ซึ่งบ่อยครั้งที่ความคิดของเด็ก ทำให้ผู้ใหญ่ในชุมชนหลายคน “ได้คิด”

2. **มัดคุเทศก์น้อย** ส่งเสริมให้เด็กๆ เรียนรู้กับแกนนำกลุ่มต่างๆ ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เด็กๆ สามารถเป็นมัดคุเทศก์นำผู้มาเยี่ยมไปศึกษาดูงานชุมชนหรือโรงเรียนได้

3. **พาน้องท่องป่าเลน** จัดช่วงปิดเทอมและวันเสาร์-อาทิตย์ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้เด็กและเยาวชนทั้งในเรื่องภูมิปัญญาท้องถิ่นและการอนุรักษ์ป่าชายเลน เน้นลงพื้นที่จริง ทำจริง ให้เด็กเรียนรู้และเข้าใจจากของจริง

4. **โครงการ My Name Is** ทำป้ายบอกชื่อพันธุ์ไม้ในป่าชายเลน ร่วมกับนายเสริฐ เสียงเคราะห์ ปราชญ์ชาวบ้านด้านสมุนไพรป่าชายเลน ทำให้เด็กๆ มีความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ในป่าชายเลน

5. **ออมทรัพย์กลุ่มเยาวชน** ต่อยอดมาจากกิจกรรม “กลุ่มสัจจะสะสมทรัพย์บ้านเปริดโน” เพื่อปลูกฝังให้เด็กๆ รู้จักเก็บออม โดยแบ่งเป็น 3 ช่วงอายุ คือ เด็กประถมออมสัปดาห์ละ 6 บาท ที่มีрым 10 บาท ผู้ใหญ่ 20 บาท โดยมีแผนจะลงทุนทำเลื้อยบ้านเปริดโนขายให้คนที่มาเยี่ยมชุมชนเพื่อสร้างรายได้เพิ่มเข้ากลุ่มต่อไป

in which several automobile tires are tied up together to build an artificial coral for young and grown-up marine animals to live. The third activity known as “Mangrove Forest Patrol” encourages villagers to be more vigilant and keep watchful eyes over those who break the community’s regulations. The last activity entitled the Development of Learning Center in the Mangrove Forest includes a study of nature through the natural trail and non-commercial home-stay that allows outsiders to learn more about the community. So far, some 30 households join the home-stay project.

Shining hope...Mangrove forest fruits

The conservation scheme of the mangrove forest of Ban Pred Nai will be consistent and sustainable only if it is taken up further by the next generations. Therefore, core members of the club have tried to inculcate the youth in the village to protect and see values of their own legacy and save it for their descendants. The youngsters are invited to participate in all activities launched by the club. Besides, members of the club also join forces with schools to make local curriculum on the mangrove forest which finally leads to the inauguration of the **Look Mai Pa Len Club** (Mangrove Forest Fruits) in 2007.

All members of the club live and work brotherly, no leader and no subordinates. There are only brothers who always teach, talk, help, take care, and give knowledge to the younger members. They also cultivate a nature-loving habit to the younger generation and encourage them to develop their own community. Their relationships are based on equality and brotherhood.

Starting from five members, the number soars to 12 within a year. So far, the club consists of 19 members. Its main activity is to establish a body of knowledge about local wisdoms and forest conservation campaign which include six continual activities.

1) **Community’s radio** which is on air on every Saturday and Sunday at 5 - 6 p.m. This activity encourages children to express their opinions and to think systematically. Very often, their point of view can make adults start to think.

2) **Little guide activity** encourages children to learn more about their own community from core members of several groups so they can become little guides and take visitors to the community to witness community and schools’ works.

3) **Mangrove forest journey activity** is held during the school break on Saturday and Sunday in an attempt to encourage the children and the youngsters to learn more about local wisdoms and forest conservation scheme. They will have a chance to visit the mangrove forest and learn new things through direct experiences.

4) **My Name Is activity** allows children to make name tags describing all species in the mangrove forest with Sern Siengkroh, local sage who is expert in mangrove herbs. At the end of the activity, all children can learn more about various kinds of trees thriving in the mangrove forest.

5) **The Youth Savings Group** stems from Ban Pred Nai True Savings Group. It helps cultivate children to save for the

6. รวบรวมข้อมูลป่าชายเลน และความรู้สึกของเด็กๆ เพื่อให้รับรู้ถึงความผูกพันที่พวกเขามีต่อป่า

เมื่อลองตั้งคำถามกับเด็กๆ กลุ่มลูกไม้ป่าเลนว่า

“หากบ้านเปร็ดในเหลือแต่เด็กๆ หนูๆ จะยังช่วยกันรักษาป่าชายเลนเหมือนที่ผู้ใหญ่ทำหรือเปล่า?”

คำตอบที่เด็กหลายคนชิงกันตอบ คงทำให้เหล่าผู้ใหญ่แห่งบ้านเปร็ดในและคนไทยผู้มีหัวใจรักธรรมชาติอีกเป็นจำนวนมาก รู้สึกชื่นใจได้มิใช่น้อย

“ต้องทำสิคะ เพราะมันเป็นสมบัติของหมู่บ้าน สมบัติของพวกเขา พวกเขาภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งในการทำประโยชน์ให้ชุมชน ป่าชายเลนเปรียบเสมือนแหล่งทำมาหากินของคนในชุมชนเยาวชนจะต้องช่วยกันอนุรักษ์และต้องถ่ายทอดความคิด ความรู้สึกนี้ให้กับน้องๆ รุ่นต่อไปด้วย”

เมื่อเต็มไปด้วยเด็กๆ ที่พูดดี คิดดี ทำดี และยังมีความตั้งใจดีเช่นนี้

คงไม่ต้องสงสัยหากบ้านเปร็ดในจะยังมั่นคงต่อไปอีกนาน

rainy days. This activity invites three groups of members to join the activity including elementary students who have to save about six baht a week, primary students 10 baht and adults 20 baht. Parts of their savings will be used to produce Ban Pred Nai T-shirt for sale so they can generate more incomes for the group.

6) The last activity engages in gathering information about the mangrove forest and children's feelings so others will know how they love and attach to their forest.

Asked whether they will continue the conservation scheme if all adults are gone, they said unanimously and their answer can melt one's heart, especially older villagers of Ban Pred Nai and those nature lovers.

“Yes, we will pursue our ancestors' noble mission. The mangrove forest is the community's heritage and our legacy too. We are so proud of doing good things for our village. The mangrove forest is the villagers' important source of livelihood. The youth have to stick together to conserve their natural resources and instill the conservative mind among the younger generation.”

As all kids of Ban Pred Nai are speak good, think good, and do good with their good heart, so it comes to no surprise that Ban Pred Nai still enjoys its stability and sustainability for so long.

